

Speváci
zbor

mesta
Bratislavy

Príhovor k 50. výročiu SZMB

Keď sa povie kultúra, v prvom rade si predstavíme divadlo, koncerty, umenie. Zohrávajú v našom živote dôležitú úlohu. Sám som hudobník a neviem si predstaviť, že by nebolo kultúry, ktorá prináša radosť a rozptýlenie do našich životov. Naše mesto vynikalo veľkou zborovou činnosťou aj v minulosti a túto tradíciu si so sebou nesie aj naďalej, čo je obdivuhodné a zasluhuje si veľké uznanie.

Som veľmi rád, že Bratislava má svoj spevácky zbor postavený na silných základoch, vďaka čomu už polstoročie patrí medzi špičku zborov doma aj v Európe a hrdο nás reprezentuje. Veľmi ma teší, že som mohol Cenou primátora Bratislavy 2021 pre významné osobnosti mesta oceniť jeho dlhoročného dirigenta Ladislava Holásku, ktorý svojím majstrovstvom prispel k popredným vyznamenaniam súboru na medzinárodných festivaloch. A zároveň ma mrzí, že nás v novembri pán Holásek navždy opustil a už si ho budeme pripomínať len v spomienkach a našich srdciach, kde ostane večne živý.

Spevácky zbor mesta Bratislavy funguje pri Bratislavskom kultúrnom a informačnom stredisku, ktoré je príspevkovou organizáciou hlavného mesta a stojí za kultúrnym životom v Bratislave. Naším cieľom je, aby kultúra v meste neutíchla, práve naopak. Aby ju bolo počuť.

Chcem sa poďakovať všetkým členkám a členom súboru, ktorí tvoria základ tohto jedinečného hudobného telesa s bohatým repertoárom, za ich dlhoročnú prácu, ktorou prispievajú k obohateniu hudobného diania na Slovensku a súčasne nám zaželať, aby sme aj v ďalších rokoch mohli načerpať energiu a pookriať pri počúvaní ich krásnych melódií, ktorými sa dotýkajú ľudských srdiec.

Matúš Vallo,
primátor mesta Bratislavy

INTRO

Spevácky zbor mesta Bratislavy vznikol na začiatku sedemdesiatych rokov, čiže v desaťročí, ktoré spolu s nasledujúcimi osemdesiatymi rokmi minulého storočia predstavovali zlaté obdobie amatérskeho spevu. Spievalo sa na školách všetkých druhov, každé väčšie mesto chcelo mať svoj vlastný mestský zbor a slovenskí skladatelia chrlili zborové skladby. A tak vzniklo v roku 1971 pri Mestskom dome kultúry a osvety v Bratislave (dnešný názov je Bratislavské kultúrne a informačné stredisko) aj teleso, do roku 1979 nesúce názov Bratislavský komorný zbor, ktoré sa v tomto roku dožíva už svojej päťdesiatky.

Pri jeho konštituovaní sa a postupnom rozvoji zohrali významnú organizačnú úlohu manželia Baligovci. Organizačným vedúcim zboru bol v rokoch 1971 – 2017 Ing. Stanislav Babjak, po ňom prevzala túto funkciu Anna Mináriková. Prvým zbormajstrom telesa bol Anton Kállay, v roku 1976 ho nakrátko vymenil Valentin Iljin a od roku 1977 do dnešných dní ho úspešne viedol nestor slovenského zborového dirigovania profesor Ladislav Holásek. Už desať rokov po svojom vzniku patril zbor k najlepším neprofesionálnym zborom na Slovensku. Dokazoval to na celoslovenských zborových súťažiach organizovaných Osvetovým ústavom, ako aj na najvýznamnejších medzinárodných zborových súťažiach v zahraničí, z ktorých si spravidla odnášal významné ocenenia.

Ak sa spočiatku príliš neodlišoval od ostatných kvalitných speváckych zborov, lebo pestoval spievanie a cappella, v priebehu nasledujúceho desaťročia sa zásluhou svojho zbormajstra jeho orientácia natoľko zmenila, že v plejáde neprofesionálnych zborových telies predstavoval výnimku. Hoci zložením svojich spevákov, ktorých jadro tvorili

bývalí členovia Lúčnice a Techniku, zotrval na amatérskej báze, začal sa venovať interpretácii náročných orchesterálno-vokálnych opusov, aké sú doménou profesionálov. Kým niektoré kvalitné amatérske zborové telesá (Technik, Žilinský miešaný zbor, Collegium technicum) siahali po takomto repertoári príležitostne, SZMB to robil systematicky a sústavne. Tieto skladby potom uvádzal na koncertných javiskách doma i v Európe za spoluúčasti významných slovenských i zahraničných orchestrov, dirigentov a vokalistov.

Osobitnú kapitolu tvorí aj účasť zboru na operných produkciách či nahrávkach doma i v zahraničí. Po zmene politického systému sa jeho koncerty popri koncertných sálach, domoch kultúry a námestiach čoraz častejšie konali aj v priestoroch kostolov, ktoré poskytovali bohaté možnosti pre uvádzanie sakrálnych skladieb. Celkovo v rokoch 1971 – 2021 zbor uskutočnil 822 vystúpení, z toho 290 v zahraničí, v čom je započítaná aj štyridsiatka nahrávaní pre Československý, resp. Slovenský rozhlas v Bratislave, tri nahrávky pre vydavateľstvo OPUS, nahrávanie vlastného CD zboru či tri nahrávky pre zahraničné spoločnosti. Z kvantitatívneho hľadiska najviac vystúpení zbor absolvoval v rokoch 1989, 1993 a 1997, keď ich počet prekročil tridsiatku.

Pôvodný zámer umožniť hudobne talentovaným jedincom realizovať svoj záujem o spev vo voľnočasovej speváckej aktivite v zbore sa vďaka mnohostrannej činnosti za 50 rokov existencie telesa výrazne rozšíril. SZMB sprostredkúval zážitky zo zborového spievania tisíckam návštevníkov, dôstojne reprezentoval našu vlasť v zahraničí a vďaka netradične poňatej orientácii dramaturgie a kvalitnej interpretácii aj významne obohatil hudobné dianie na Slovensku.

ZAKLADATEL ZBORU

Anton Kállay

Teleso, ktoré dnes poznáme pod názvom Spevácky zbor mesta Bratislavy, založil v roku 1971 pod názvom Bratislavský komorný zbor významný slovenský hudobný pedagóg, klavirista a zbormajster Anton Kállay.

Narodil sa 11. júna 1928 v Rajci a zomrel 28. decembra 2010 v Žiline. V rokoch 1949 – 1954 študoval hru na klavíri na Janáčkovej akadémii v Brne a ako hudobný pedagóg si v rokoch 1963 – 1966 diaľkovo doplnil odbornosť na VŠMU u prof. Juraja Haluzického v odbore zborového dirigovania. Od roku 1957 až do roku 1996 pôsobil (s menšími prestávkami) na konzervatóriu v Žiline.

Do dejín slovenského neprofesionálneho zborového spevu sa zapísal založením a vedením viacerých významných zborových telies. Najvýznamnejším z nich bol Žilinský miešaný zbor, ktorý založil v roku 1958 a viedol ho do roku 1989. Na žilinskom konzervatóriu založil a v rokoch 1973 – 1989 viedol Dievčenský spevácky zbor žilinského konzervatória, s ktorým úspešne súťažil v mládežníckej kategórii celoslovenskej súťažnej prehliadky Mládež spieva. Na skok odišiel do profesionálnej hudobnej sféry, keď v rokoch 1989 – 1990 pôsobil ako zbor-

majster operného súboru v tureckom Izmiere. Po návrate na Slovensku založil aj Detský spevácky zbor ZUŠ Ladislava Arvaya v Žiline, v rokoch 1992 – 1993 viedol spevácky zbor slovenských učiteliek OZVENA a v rokoch 1992 – 1999 vo Vrábľoch celoslovenský SZ Adoremus zameraný na sakrálnu tvorbu.

Vrcholom jeho práce so SZMB bola jeho účasť na prestížnej medzinárodnej zbrovej súťaži vo waleskom Llangollene.

PROFESOR

Ladislav Holásek

Kvalita zboru závisí
od talentu a usilovnosti
jeho členov, no výrazne
ju môžu ovplyvniť
kvalita, umelecké,
pedagogické
a psychologické
kvality zbormajstra.

To je aj prípad
prof. Ladislava Holásk, a
ktorý sa v roku 1977
ujal Spevákkeho zboru
mesta Bratislavy,
úspešne ho viedol do
dnešných dní a patrí
k najvýraznejším
dirigentským
osobnostiam nášho
zborového hnutia.

Narodil sa 23. decembra 1929. Na bratislavskom konzervatóriu vyštudoval hru na klavíri, v ktorej pokračoval aj na VŠMU u Fríca Kafendu a Nehmeta Šamorínského.

V roku 1955 začal pôsobiť ako korepetítor Miešaného zboru Čs. rozhlasu v Bratislave, ktorý sa následne preformoval na Slovenský filharmonický zbor. Táto jeho činnosť ho podnietila v rokoch 1963 – 1967 k diaľkovému štúdiu zborového a orchestrálného dirigovania na VŠMU v triede prof. Ľudvíta Rajtera a následnej preorientácii sa na kariéru zbormajstra.

V rokoch 1964 – 1989 pôsobil ako dirigent komorného zborového telesa Slovenskí madrigalisti zameraného na interpretáciu skladieb z obdobia renesancie, baroka a romantizmu, ale tiež vedeného k objavovaniu a interpretácii zborových skladieb 20. storočia.

Práca s menším komorným telesom si zvlášť vyžaduje pracovitost a pre-

cíznosť, bazírovanie na každom detaile, čo neskôr Holásek zúročil aj pri práci s inými zborovými telesami. Popri tradičnom repertoári skladieb a cappella sa madrigalisti odvážili aj k interpretácii menších orchestrálno-vokálnych skladieb, čím vo svojom repertoári ešte povýšili zástož súčasnej slovenskej tvorby. Viaceré kompozície skladali slovenskí skladatelia buď na objednávku zbormajstra, alebo jeho telesu svoje skladby dedikovali.

Na opačnom póle zborovej interpretácie je práca s veľkým operným zborom, ktorú Holásek uplatňoval v rokoch 1969 – 1992 ako hlavný zbormajster zboru opery SND. Tu našťudoval viac než 80 operných titulov, medzi ktorými nechýbali diela s mimoriadne náročnými zborovými partmi, aké prinášajú opery Wagnera, Verdiho, Gounoda, Bizeta, Musorgského, Borodina, Suchoňa a Cikkera. Počas svojho pôsobenia v SND sa mu podarilo docieľiť profesionalizáciu zboru, predtým tvoreného prevažne amatérmi. Ďalším významným zborovým telesom, ktoré Holásek viedol, bol v rokoch 1992 – 2004 Akademický dievčenský spevácky zbor Pedagogickej fakulty Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, s ktorým sa zúčastňoval na celoslovenskej súťaži Akademická Banská Bystrica, ako aj na zahraničných zborových súťažiach v Česku a Francúzsku.

Keď v roku 1992 začal Holásek pedagogicky pôsobiť na spomínanej nitrianskej univerzite, mal už za sebou bohatú pedagogickú činnosť na pôsobiskách s hudobným zameraním. Už v rokoch 1958 – 1961 vyučoval hru na klavíri na Filozofickej fakulte UK a na Vyššej pedagogickej škole v Bratislave.

V rokoch 1971 – 1973 bol externým pedagógom pre zborový spev na Konzervatóriu v Bratislave a v nasledujúcom roku prešiel na Katedru skladby a dirigovania Vysokej školy múzických umení, kde sa pedagogicky venoval výučbe sluchovej analýzy a zborového dirigovania.

Ako zbormajster sa však zapísal do dejín slovenského zborového a hudobného života najdlhším umeleckým vedením Speváckeho zboru mesta Bratislavy, ktorý vedie už úctyhodných 44 rokov. Nielenže pozdvihol umeleckú úroveň tohto telesa, ale iniciatívne sa zaslúžil aj o jeho reprofiliáciu na najnáročnejšie vokálno-orchesterálne opusy svetovej literatúry.

Kým v prvých rokoch jeho pôsobenia priviedol zbor na špičku slovenských neprofesionálnych telies, čo dokazovali nielen

úspechy na domácich súťažiach, ale aj na najvýznamnejších európskych súťažných stretnutiach zborov, postupne orientoval repertoár telesa aj na také oblasti orchestrálno-zborových kompozícií, ktoré boli dovtedy doménou len Slovenského filharmonického zboru. Zbor sa tak neoficiálne stal druhým zborovým telesom našej najprestížnejšej hudobno-interpretačnej inštitúcie. Hoci kvality zboru závisia aj od talentu a usilovnosti jeho spevákov, rozhodujúcim faktorom v tomto prípade bola osobnosť zbormajstra, ktorý na členov dirigovaného telesa dokázal klásť ich talentu adekvátne, no čoraz náročnejšie požiadavky. Využíval pri tom svoj nesmierne bohatý prehľad v zborovej literatúre posledných storočí od renesancie po súčasnosť. Nebyť týchto jeho kvalít, bol by slovenský poslucháč ochudobnený o viaceré pozoruhodné skladby veľkých majstrov hudby.

Typickým znakom jeho koncertných programov bol dôraz na precíznosť a štýlovosť interpretácie, ktorú nielen odborníci, ale aj radoví návštevníci koncertov dokázali identifikovať zo speváckeho prejavu jeho zboru, medzi priaznivcami vážnej hudby neoficiálne označovaného ako „holáskovci“. Okrem umeleckých a pedagogických kvalít zbormajstra už samotná dlhodobá existencia telesa dokazuje, že mal správnu ruku pri výbere spevákov a dokázal ich motivovať k dlhodobej činnosti.

Počas dlhodobej umeleckej a pedagogickej činnosti Ladislav Holásek získal množstvo ocenení za svoj prínos k rozvoju slovenskej hudobnej kultúry. Už v roku 1973 mu Slovenský hudobný fond udelil Cenu Frisca Kafendu, v roku 1979 získal Cenu Zväzu slovenských skladateľov, viackrát jeho činnosť ocenil Osvetový ústav i mesto Bratislava, pri koncertovaní v Castel Gandolfo v roku 1990 mu Ján Pavol II. venoval striebornú medailu, v rokoch 1998 a 2018 získal Cenu ministra kultúry SR, v roku 2010 Cenu primátora mesta Bratislavy, v roku 2017 Cenu Fra Angelico udeľovanú Radou Konferencie biskupov Slovenska a v roku 2021 mu Bratislavský samosprávny kraj udelil Cenu Samuela Zocha.

Ladislav Holásek zomrel dňa 14. novembra 2021 vo veku nedožitých 92 rokov.

Aktivity SZMB na Slovensku

V prvej fáze svojej činnosti sa zbor profiloval ako klasické teleso interpretujúce zborové skladby a cappella, ktorých počet do dnešných dní dosahuje tri stovky skladieb. Zúčastňoval sa podujatí, ktoré na úrovni mesta aj v celoslovenských reláciách pre amatérske súbory organizoval Osvetový ústav. Keď v druhej polovici sedemdesiatych rokov Osvetový ústav pristúpil ku kategorizácii amatérskych telies podľa kvality, SZMB bol zaradený do najvyššej kategórie A, kde zbory súťažili v rokoch 1979 – 1988 raz za tri roky na Slávnostiach zborového spevu v Koncertnej sieni Slovenskej filharmónie. Zbor sa zúčastnil všetkých štyroch ročníkov.

V roku 1979 získal Cenu Osvetového ústavu, v roku 1985 k Cene OÚ za hlasovú kultúru pridal aj Cenu Slovenského hudobného fondu za najlepšiu interpretáciu slovenskej skladby a v roku 1988 Cenu za najlepší výkon v súťaži, v rámci ktorej sa prednostne orientoval na uvádzanie skladieb slovenských autorov (Hrušovský, Kardoš, Suchoň, Hatrík atď.).

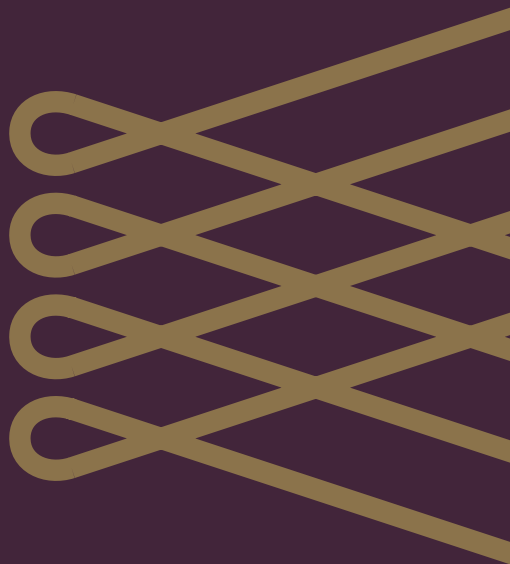
Ako bolo v tých časoch typické pre slovenské amatérske zbory, SZMB sa zú-

častnil na Festivale zborového umenia v Jihlave (1983). Ešte v roku 1979 vystúpil ako hosť na súťaži zborov kategórie B v Banskej Bystrici.

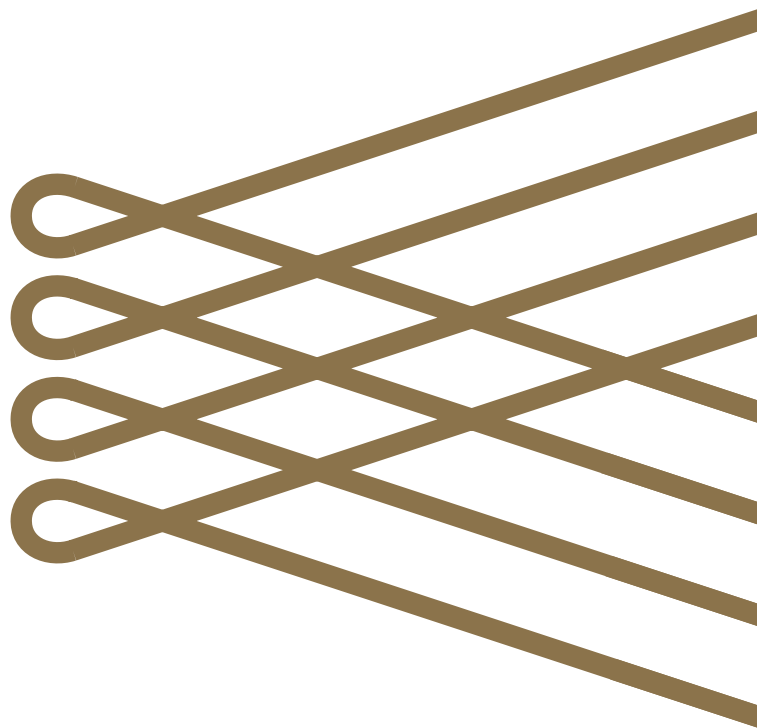
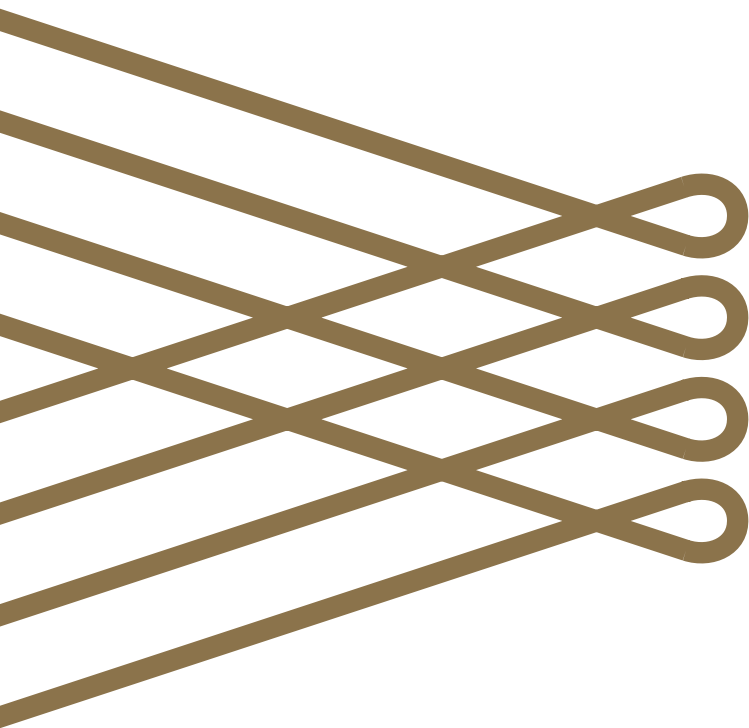
V rokoch 1996 a 1999 hosťoval na Medzinárodnej súťaži Grand prix Slovakia v Trenčianskych Tepliciach, ktorú organizoval zbor Collegium Technicum z Košíc.

V roku 1996 ho Národné osvetové centrum prizvalo k účasti na I. ročníku Festivalu slovenskej zborovej tvorby. Koncert sa uskutočnil v Moyzesovej sieni SF. Na mestskej úrovni bol zbor pravidelným účastníkom súťaže O zlatý veniec mesta Bratislavy (1980 – 1987). Jeho ďalšími aktivitami v speve a cappella bola účasť na niekoľkých ročníkoch Týždňa novej slovenskej hudby (1987, 1989, 1996), ktoré sa podobne ako vyššie spomínané súťaže uskutočňovali v Koncertnej sieni SF, prípadne v jej Moyzesovej sieni. Slovenská filharmónia poskytla svoj reprezentatívny koncertný priestor zboru aj pri ďalších príležitostiach, akými boli koncerty k výročiu zboru, k výročiu jeho zbormajstra Ladislava Holáskaa, koncerty ku kultúrnym a poli-

tickým výročiam (storočnica Zoltana Kodalya, osemdesiatiny Eugena Suchoňa, výročia oslobodenia Bratislavy, výročia vzniku ČSR, Dni Európy, benefičný koncert pre onkológov, otváranie či záver bratislavského Kultúrneho leta a pod.).

Koncerty a cappella však zbor prezentoval aj v mnohých ďalších priestoroch od Zrkadlovej siene Primaciálneho paláca po viaceré domy kultúry v jednotlivých štvrtiach mesta (Ovsište, Ružinov, PKO, Istropolis), na nádvorí Staršej radnice a námestiach (Hlavné, Hviezdoslavovo, Námestie SNP), v ktorých mával zástoj aj národný a vianočný repertoár. Príležitosťou pre koncertné vystúpenia boli aj mestské kultúrne akcie ako Svätomartinské trhy, výročia významných skladateľov (napr. 200. výročie narodenia F. Liszta). A cappella koncert zboru prenášala v roku 1989 Slovenská televízia a tento druh programu sa uplatnil aj pri sérii udalostí spojených so vznikom Slovenskej republiky, prvým zasadnutím SNR či inauguráciou jej prvého prezidenta.

Aj v období, v ktorom už v repertoári zboru dominovali veľké orchestrálno-vokálne opusy, sa zbor vracal (doma i v zahraničí) k spievaniu a cappella. V prípade väčšiny z vyššie štyridsiatich rozhlasových nahrávanií išlo práve o takéto skladby takmer dvadsiatich slovenských (medzi rokmi 1978 – 1989 zbor nahral šesť skladieb Ivana Hrušovského) a viaceré skladby renomovaných svetových autorov (Monteverdi, Schubert, Brahms, Kodaly, Dessau) i menej známych skladateľov (Tanejev, Eisler, Williams).

Prvým koncertom, ktorým zbor prekročil svoje pôvodné zameranie, bolo už v roku 1979 uvedenie Košických nešporov F. Xaviera Zomba so Štátnou filharmóniou Košice a v nasledujúcich rokoch Mozartovej Korunovačnej omše a Bachových kantát v spolupráci so Štátnym komorným orchestrom Žilina, s ktorým zbor aj v neskorších rokoch uviedol veľký počet vokálno-inštrumentálnych diel. Tie od polovice 80. rokov tvorili už značnú časť jeho vystúpení.

Mimoriadnym uznaním kvalít SZMB bola jeho účasť na Bratislavských hudobných slávnostiach, na ktorých zbor účinkoval 24-krát, pričom medzi rokmi 1985 a 2001 bol (s výnimkou rokov 1994 a 1995) každoročným účastníkom festivalu. Trikrát sa mu dostalo cti festival otvárať (1988 koncert a cappella, 1991 Händlov Mesiáš a 1998 Haydnove Štyri ročné obdobia) a dvakrát vystúpiť na záverečnom koncerte (1997 s Mozartovou omšou v c mol a 2000 so Schönbergovou kantátou).

Znakom ocenenia kvalít telesa bolo, že organizátori BHS v roku 2001 venovali jeho koncert kombinujúci a cappella program s Rossiniho „malou omšou“ práve tridsiatemu výročiu vzniku zboru.

S výnimkou štyroch koncertov, ktoré sa uskutočnili v iných priestoroch (Barokové divadlo v Hlohovci, Opera SND, Veľký evanjelický kostol a Moyzesova sieň SF), všetky jeho ostatné vystúpenia na BHS sa realizovali v Koncertnej sieni SF, kde zbor sprevádzali orchester SF, Cappella Istropolitana, Štátna filharmónia Košice, Štátny komorný orchester Žilina, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Festivalový bratislavský orchester, Orchester cirkevného hudobného spolku Bratislava, Symfonický orchester z Lipska a Filharmónia Bohuslava Martinů zo Zlína, pričom na niektorých boli partnermi zboru aj ďalšie zborové telesá (SFZ, Lúčnica, Bratislavský detský zbor, Bratislavský chlapčenský zbor).

Rovnako významná bola účasť telesa na abonementných koncertoch SF, do ktorých sa zbor zapojil v šesťnástich koncertných sezónach (medzi rokmi 1982 – 2010). Ďalšie dve desiatky koncertov v Koncertnej sieni SF sa buď viazali na špecifického adresáta (Kruh priateľov SF, účastníci onkologického kongresu), rôzne sviatočné príležitosti (veľkonočný, vianočný, novoročný koncert, otvárací koncert Hudobného leta), udalosti politické (koncert Slovensko do Európy, Dni Európy) i kultúrne (koncert Hommage a Lucia Popp, Festival súčasnej hudby), alebo mali podobu mimoriad-

ných koncertov atraktívnych svojím repertoárom (Griegov Peer Gynt), pri ktorých účinkovali popri slovenských aj zahraničné orchestre (z Luxemburska či Orchester Alte Universität Wien). V rokoch 1979 – 2015 zbor koncertoval s náročnými opusmi osem ráz aj v priestoroch Historickej budovy SND, ďalej vystúpil v Koncertnej sieni Slovenského rozhlasu a okrem množstva a cappella koncertov uviedol šesťkrát aj vokálno-inštrumentálne diela (Zeljenkovu kantátu Osvienčim v roku 2007).

Od roku 1990 najčastejšie (až 38-krát) koncertoval zbor v Dóme sv. Martina tak s programom a cappella, ako aj s vokálno-inštrumentálnym programom. V posledných desaťročiach pri vystúpeniach v Bratislave zbor tiež kombinoval a cappella program s ukázkami z veľkých vokálno-inštrumentálnych opusov často s organovým sprievodom. Niektoré koncerty boli venované výročiam osobností, ako napríklad koncert k 75. výročiu narodenia kardinála Tomka (v aule bohosloveckej fakulty), k jubileu svojho zbormajstra či k pocte básnika Janka Kráľa (v Dúbravke), iné z príležitosti sviatkov (vianočné koncerty) prevažne uvádzajúce národnobuditeľské piesne či koledy.

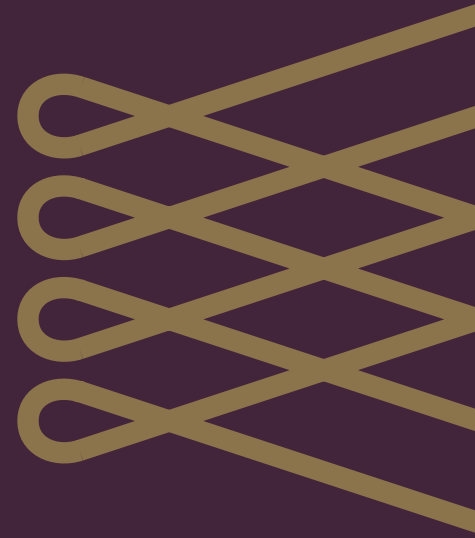

Okrem Bratislavy zbor účinkoval v troch desiatkach slovenských miest. Najčastejšie to bolo v sídlach profesionálnych orchestrálnych telies, t. j. v Košiciach, v Žiline a v Banskej Bystrici. V Košiciach sa zbor viackrát predstavil na Košickej hudobnej jari (ale aj v Dóme sv. Alžbety), kde ho sprevádzala Košická filharmónia a na tamjšom Festivale sakrálného umenia. Ešte častejšie zbor vystupoval v Žiline, a to tak v Koncertnej sieni Fatra, ako aj v Dome odborov, pričom jeho najčastejší partner Štátny komorný orchester Žilina ho sprevádzal aj na žilinskom Stredoeurópskom festivale koncertného umenia, ba často aj mimo Žiliny. V Banskej Bystrici zbor zasa koncertoval s orchestrom Štátnej opery a uvádzal vokálno-inštrumentálne opusy (budova opery, farský kostol) i koncerty a cappella (Robotnícky dom v rámci Hudobnej jari). V ďalších mestách zbor účinkoval najmä v rámci rôznych hudobných festivalov alebo pri rôznych kultúrnych výročiach. Niekoľko ráz to bolo v Dome umenia v Piešťanoch na Hudobnom lete často s následným vystúpením aj na Hudobnom lete v Trenčianskych Tepliciach.

V Spišskej Novej Vsi a v Poprade zbor vystúpil so sprievodom organa, resp. s Cappellou Istropolitana a Štátnym

komorným orchestrom Žilina v rámci festivalu Musica nobilis, v Skalici na Skalických hudobných dňoch (s programom a cappella), v Martine uskutočnil a cappella koncert k 125. výročiu založenia Matice slovenskej, dva koncerty predviedol na Zvolenských hrách zámockých a jeden na banskobystrickom festivale Operalia. Ďalej koncertoval v Kremnici na Festivale Petra Michalicu, na Hudobnej jari v Považskej Bystrici, v trenčianskom Dome armády, v Trnave tak v Univerzitnom kostole, ako aj v Dome kultúry, v Nitre na Agrokomplexe i na festivale Musica sacra. Koncert s programom a cappella uviedol v Šamoríne na Dňoch starej hudby a vo Vajnorochoch ako spomienku na návštevu pápeža Jána Pavla II., na Devíne ako pripomienku výletu štúrovcov i pri oslavách Cyrila a Metoda na Bradle pri príležitosti výročia smrti M. R. Štefánika (spolu so zbormi Technik a Cantilena Senica), v Limbachu na adventnom koncerte, v Modre pri hrobe Ludovíta Štúra a ďalšie koncerty realizoval v Stupave, Senci, Ružomberku, Prievidzi, Liptovskom Mikuláši či Prešove.

SZMB v zahraničí

V prvej fáze svojej činnosti sa SZMB pri zahraničných cestách sústreďoval predovšetkým na účasť na medzinárodných zborových súťažiach a zborových festivaloch. V rokoch 1979 – 1987 sa zbor zúčastnil na siedmich a spravidla si z nich odvážal ocenenia.

V roku 1978 bol úspešný v talianskej Gorizii (1. cena za polyfóniu, 2. v kategórii folklór a 3. v ženských zboroch) aj v maďarskom Debrecíne (2. miesto v interpretácii skladieb 20. storočia).

V roku 1981 zbor obsadil druhé miesto na súťaži v rakúskom Spittale, v roku 1983 v poľskom Medzibrodí prevzal cenu Harfa, v nasledujúcom roku v anglickom Middlesbroughu zvíťazil v kategórii ženských zborov a druhé miesta získal v zboroch mužských, miešaných a komorných. V roku 1987 v gréckej Karditse zvíťazil v kategórii miešaných zborov a v roku 1988 v nemeckom Pohlheime vyhral kategóriu folklóru, dve druhé miesta získal ako miešaný a mužský zbor, kým ženský zbor sa umiestnil na treťom mieste.

S programom a cappella vystúpil na zájazde u družobného zboru z Lotyšska (1976), na zborovom festivale v Bar-

celone (1979), na Festivale sborového umění v Jihlave (1983) a na Medzinárodnom hudobnom festivale v Brne (1988).

Aj pri dlhších zahraničných výjazdoch zbor kombinoval účasť na hudobných festivaloch s vystúpeniami v okolitých mestách, tam však už od roku 1985 postupne prevládala program vokálno-inštrumentálny nad koncertmi a cappella.

Kým spočiatku boli najfrekventovanejšie zájazdy do Talianska, neskôr ho vystriedalo Rakúsko. Celkovo zbor navštívil (vrátane Českej republiky) 16 krajín. Z kvantitatívneho hľadiska boli zriedkavé jeho cesty do Grécka (operetný koncert v Aténach 1995 s miestnym orchestrom), Turecka (Medzinárodný festival v Ankare v roku 1998 so ŠF Košice), Škótska (Edinburgh v 1995 mužská časť zboru spolu so SFZ), Slovinska (1994 s Cappellou Istropolitana), Luxemburska (1998 a 2005 s miestnym orchestrom).

Trikrát zbor účinkoval vo Francúzsku (1979 koncertom a cappella v kostole augustiniánov v Marseille, v 1995 v pa-

rižskom divadle Châtelet s orchestrom z Baden-Badenu a v roku 2015 v chráme Madeleine v Paríži s organovým sprievodom pod názvom Slovenské Vianoce v Paríži).

Štyrikrát sa zbor prezentoval v Maďarsku programom a cappella a jedným koncertom v Štátnej opere (pričom v roku 1993 išlo o kolektívne spievanie zborov na budapeštianskom Námestí hrdinov k výročiu odchodu sovietskych vojsk).

Celkovo päťkrát vycestoval do Nemcka, kde uskutočnil dvanásť koncertov. V dvoch prípadoch šlo o nahrávanie v rozhlase v Kolíne nad Rýnom (1988) a v Karlsruhe (1993), pri troch vystúpeniach s Verdiho Requiem (1992) ho sprevádzal Poděbradský orchester, kým sériu štyroch koncertov v roku 1993 (s účasťou na Európskych dňoch kultúry v Karlsruhe) venoval tvorbe a cappella. V roku 1995 s Zimmermanovým Requiem koncertoval v Berlíne a Kolíne a o desať rokov neskôr v nemeckom Ottobeurene uviedol Haydnovu Cecíliánsku omšu.

Počas jedinej cesty do Švajčiarska v roku 1991 so SF časť zboru spolu so SFZ vystúpila v piatich najväčších mestách krajiny.

Do Holandska sa zbor vybral dva razy, a to v roku 2000 s Filharmóniou Zlín (šesť koncertov v piatich mestách s Mozartovým Requiem) a v roku 2003 uskutočnil v Haagu a Amsterdame tri koncerty s Haagskym orchestrom (Brahmsovo Nemecké requiem), ako aj a cappella koncert v Leidene.

Počas svojej existencie vycestoval zbor štyrikrát do Španielska (vrátane pôsobenia na opernom festivale v Oviede v roku 1993). Pri spomínanej účasti na barcelonskom zborovom festivale (1979) uskutočnil aj ďalších päť a cappella koncertov v okolí katalánskej metropoly, v roku 1981 predviedol so ŠKO zo Žiliny štyri koncerty v San Sebastiani a jeho okolí a v roku 2007 absolvoval dva koncerty na Kanárskych ostrovoch spolu so SFZ a Filharmóniou Gran Canaria.

V roku 1997 mužská časť zboru podnikla spolu so SFZ mesačný zájazd do Izraela, kde popri účasti na šiestich predstaveniach Verdiho Otella sedemkrát uviedli s Izraelskou filharmóniou vedenou uznávaným Kurtom Masurom Schönbergovu

kantátu Preživší z Varšavy (s hercom Clausom Maria Brandauerom ako rozprávačom) a šesťkrát s dirigentom Antoniom Pappanom Faurého Requiem.

Najviac však zbor koncertoval v Čechách v Rakúsku a Taliansku. Pri takmer štyridsiatich koncertoch v Čechách s výnimkou troch koncertov so SF na festivale Smetanova Litomyšl (1993, 1997, 2016) a jedného s Košickou filharmóniou (Glagolská omša v Ostrave v roku 1990) ho vo vokálno-inštrumentálnych programoch sprevádzali orchestre z Ostravy, Olomouca, Pardubic, Českých Budejovic, Zlína a Teplíc. Mimoriadne významným bol v roku 1995 na Pražskej Jari koncert v chráme sv. Víta s Brittenovým Vojnovým requiem spolu s Českou filharmóniou. V českej metropole však zbor spieval aj v Rudolfine a Klementine (na Tribúne pražských zborov). Najviac koncertov uskutočnil v Olomouci (17) a v Zlíne (8), kde tiež nahrával v tamojšom rozhlasovom štúdiu. Ešte o niečo väčší počet koncertov (50) uskutočnil SZMB aj v neďalekom Rakúsku, a to v rokoch 1989 až 2008. Najčastejším priestorom bol viedenský Votivný kostol (14 koncertov), kde jeho partnermi pri vokálno-inštrumentálnych skladbách boli orchestre Komornej Opery Bratislava (1994 - 95), Symfonický orchester Slovenského

rozhlasu (1996), a v rokoch 2001 – 2006 orchester Opery SND. Dôležitá je však skutočnosť, že zbor vystúpil v troch najvýznamnejších koncertných priestoroch rakúskeho hlavného mesta. Jediný raz to bolo v Musikvereine (1992 s Tonkünstler orchestrom), kým v Dóme sv. Štefana koncertoval až štyri razy. V roku 1993 to bolo dvakrát so SOSR, pričom druhé z vystúpení bolo benefičné pre obete vojny v Bosne a Hercegovine a s účasťou svetoznámych spevákov Evou Marton, Sergejom Larinom a Kurtom Mollom.

Takisto dvakrát koncertoval vo viedenskom dóme v rokoch 2007 a 2008 s Amadeus Ansamble Wien s mimoriadne náročným programom (Beethovenova Missa solemnis, Brahmsovo Nemecké requiem). V prestížnom viedenskom Konzerthause vystúpil zbor v období medzi rokmi 1991 až 2004 päťkrát.

Mimoriadne dôležitým bol koncert v roku 1995 s Peterburskou filharmóniou vedenou slávnym dirigentom Jurijom

Temirkanovom a s Prokofjevovou hudbou k Eisensteinovmu filmu Ivan Hrozný. Tento program si zopakoval v roku 2003 v rámci Wiener Festwochen aj s Českou filharmóniou, s ktorou do programu pridal aj Šostakovičovú hudbu k filmu Pád Berlína.

V roku 1999 zasa koncertoval v Konzerthause s významnými viedenskými symfonikmi spolu so SFZ a v roku 2004 tam premiérovovo uviedol Cerhovo Requiem s dirigentom Betrandom de Billym. Popri Dóme a Votívnom kostole (Votivkirche) zbor účinkoval aj vo viedenskom Minoritenkirche a v Lutherische Stadtkirche Wien.

V Mozartovom rodisku Salzburgu sa zbor predstavil v rokoch 1994 – 1995 na piatich koncertoch buď v Mozarteu, alebo vo Veľkej festivalovej sále s vrcholnými dielami tamojšieho veľkého rodáka Mozarta (Requiem, Omša d mol) a ďalších sedem vystúpení absolvoval v Klagenfurte, vo Wiener Neustadte, vo Finkensteine, v Innsbrucku a v Hainburgu.

Najčastejšie navštevovanou krajinou bolo Taliansko, do ktorého zbor vycestoval 21-krát, pričom tam absolvoval priam neuveriteľných 70 vystúpení. Originálnym vstupom na talianske koncertné teritórium bola účasť zboru na akcii českej klavírnej firmy Petroff, pri ktorej popri programe a cappella zbor uviedol Stravinského hudobnú kompozíciu Svadby pre štyri klavíry a bicie v siedmich mestách. Najmä v rokoch 1981 – 92 sa počet tamojších koncertov pohyboval medzi číslami štyri až deväť. Každoročne zbor nevynechal hosťovanie v Taliansku aj v rokoch 2009 až 2012. Výjazdy zboru sa koncentrovali predovšetkým na región Umbrie, v ktorom sa realizovali hudobné festivaly s centrami v Assisi a neskôr v Todi.

Najčastejšie zbor vystupoval v Assisi vo freskami krásne zdobenej bazilike sv. Františka (18 koncertov) a jeho okolí (Perugia, Bevagna, Foligno, Orvieto, Ferme, Todi, Terni), ale tiež v severných i južných provinciách Talianska (od severného Bolzana a Merana po sicílske Sassari), ako aj na jadranskom pobreží (Pescara a Montesilvano). Pritom striedavo uvádzal koncerty a cappella s vokálno-inštrumentálnymi programami a partnermi mu boli ŠKO Žilina, Bratislavský symfonický orchester, ale aj na festivaloch prítomné zahraničné orchestre z Rumunska, Nemecka, Maďarska alebo talianske orchestre. V rokoch 1992 a 1997 sa zbor predstavil v koncertnej sieni RAI v Turíne, pričom pri prvom koncerte orchester RAI dirigoval niekdajší krátkodobý šéfdirigent SF Aldo Ceccato (1990 – 1991), pri druhom sa blysol uvedením Verdiho slávnych Quattro pezzi sacri.

Osobitú príchuť malo vystúpenie v pápežskom letnom sídle Castel Gandolfo s Krakovským orchestrom (1996), kde zbor neskôr účinkoval ešte dvakrát. Nasledovali viaceré koncerty uskutočnené v Ríme ako a cappella koncert k slávnostnému pomenovaniu časti Európskeho parku v Ríme podľa Alexandra Dubčeka (2003), koncert k 700. výročiu vzniku rímskej Univerzity La Sapienza (2005) alebo koncerty s českými orchestrami zo Zlína a Olomouca v bazilikách Santa Maria Maggiore a San Paolo fuori le mura (2010 – 2012).

SZMB ako operný zbor

O krem klasického zborového repertoáru acapella a vokálno-inštrumentálnych skladieb zbor nacvičil a predviedol divákovi aj operné programy. Jednak išlo o uvádzanie komplet-ných opier s účasťou nášho telesa, jednak o koncerty uvádzajúce operné zbory a napokon o nahrávanie zborových partov z opier. Väčšina operných produkcií sa uskutočnila na zahraničných festivaloch či koncertoch.

V koncertnej sieni SF sa zbor zúčastnil dvoch operných produkcií. V roku 1989 v rámci BHS a s orchestrom Capella Fidiciana z Lipska zbor spieval v Monteverdiho Orfeovi, pričom medzi sólistami nechýbal veľký mozartovský interpret Peter Schreier. V roku 1997 v koncerte nazvanom Hommage a Lucia Popp s Cappellou Istropolitana a dirigentom Ralfom Weikertom a špičkovými slovenskými opernými spevákmi zbor našťudoval zborový part Mozartovho Dona Giovanniho.

V rokoch 2008 a 2011 s Filharmóniou Bohuslava Martinů v Zlíne zbor interpretoval zborové party v koncertných uvedeniach Pucciniho opier Tosca a Bohema.

V roku 1992 mužská časť zboru v Salzburgu na piatich predstaveniach interpretovala Wagnerovho Lohengrina, na opernom festivale v španielskom Oviede v roku 1993 zbor spieval v štyroch predstaveniach vo Weberovom Čarostrelcovi, pričom za dirigentským pul-tom stál Martin Fischer Dieskau, syn slávneho barytonistu.

Počas takmer mesačného zájazdu po Izraeli v roku 1997 mužská časť zboru spievala v šiestich predstaveniach Verdiho Otella s Izraelskou filharmóniou a dirigentom Antoniom Pappanom.

V roku 1999 vo viedenskom Konzerthause s orchestrom Sankt Peterburskej filharmónie zbor účinkoval v koncertnom predvedení Rachmaninových opier Aleko a Francesca da Rimini a v roku 2003 v Taliansku na Todi Music Fest našťudoval jednoaktovku Georgesa Bizeta Djamilah.

Zbor tiež uskutočnil dve rozhlasové nahrávky. Jednak pre vydavateľstvo OPUS naspieval zborové časti v Meierovej úprave Kusserovej opery Erindo (1978), jednak pre bratislavský rozhlas zborový part opery Prestávka od Milana

Nováka (1987). Zborový part nahral aj pre televíznu inscenáciu opery Bartolomeja Urbanca Majster Pavol v košickom televíznom štúdiu (1987).

Mimoriadne početné boli koncerty s programom operných zborov, ktoré SZMB uskutočnil v rokoch 1994 - 2012 najprv v spolupráci s orchestrom Komornej opery a jej šéfom Marianom Vachom v rôznych mestách Slovenska, neskôr aj s orchestrom opery SND, Slovenskou filharmóniou alebo Filharmóniou Bohuslava Martinů.

V roku 1998 v petržalskej Inchebe zbor účinkoval v opernom programe Peter Dvorský a hostia zopakovanom na banskobystričskom námestí.

Na umeleckých produkciách zboru sa spolupodieľalo takmer 50 orchestrov (11 slovenských a 37 zahraničných). Počas svojej 50-ročnej činnosti sa zbor stretol aj s významnými osobnosťami dirigentskými či sólistickými. Okrem slovenských dirigentov, ktorí viedli orchestre SF, SOSR, orchester opery SND, SKO Žilina atď. (Ludevíta Rajtera, Bystríka Režucha, Ondreja Lenárda, Roberta Stankovského, Olivera Dohnányiho, Petra Feranca, Ewalda Daniela, Pavla Tužinského, Mariana Vacha a ďalších) zbor spolupracoval s mnohými významnými českými dirigentmi, ako boli Jiří Bělohlávek, Jakub Průša, Leoš Svarovský, Jaroslav Kyzlink, Petr Altrichter, Jan Valta, Stanislav Macura, Tomáš Koutník, Petr Chromčák a Zbyněk Müller.

Koncerty zboru dirigovali aj veľkí, medzinárodne uznávaní majstri taktovky: ruskí dirigenti Jurij Temirkanov, Vladimír Fedosejev, Alexander Lazarev, talianski Aldo Ceccato, Nello Santi, Antonio Pappano, Walter Attanasi, maďarský Adam Fischer, nemeckí a rakúski dirigenti Kurt Masur, Vladimír Aškenazy, Ralf Weikert, Gustav Kuhn, Horst Neumann, Walter Kobéra, Martin Hasselbock, brazílsky dirigent Isaac Karabtchevsky, ako aj dirigenti ďalších orchestrov, ktorí účinkovali v spoločných produkciách so SZMB, pričom ich celkový počet prekročil stovku (21 slovenských a 84 zahraničných dirigentov).

Pokiaľ ide o vokalistov, okrem prvej garnitúry sólistov opery SND (Peter Dvorský a Miroslav Dvorský, Jozef Kundlák, Peter Mikuláš, Gustáv Beláček, Ján Galla, Sergej Kopčák, Adriana Kohutková, Jolana Fogašová, Lívia Aghová, Ida Kirilová, Terézia Kružliaková atď.) vo vokálno-inštrumentálnych koncertoch účinkovali so zborom špecialistky na koncertný spev (Magdalena Hajóssyová, Hana Štolfová-Bandová, Marta Beňačková), garnitúra českých (Dagmar Pecková, Magdalena Kožená, v Čechách naturalizovaná Simona Šaturová-Houdová, Richard Novák, Richard Haan) i maďarských vokalistov (Magda Kálmar, István Gáti) a niekoľko uznávaných operných hviezd (Peter Schreier, Barbara Hendriks, Eva Marton, Fiorenza Cosotto, Stefania Toczyková, Roberto Scanduzzi).

Repertoár SZMB

V prvej časti svojej činnosti, keď sa zbor orientoval na spievanie a cappella, sa jeho repertoár príliš neodlišoval od repertoáru ďalších vyspelých neprofesionálnych zborov. Znamená to, že sa prednostne venoval dvom kategóriám skladieb: renesančnej, resp. barokovej polyfónii a skladbám slovenských autorov. Popritom však uvádzal aj známe zborové skladby inej proveniencie a iných období, napríklad z maďarskej zborovej literatúry zbory Zoltana Kodalya, z poľskej Adrzeja Koszevskeho, z francúzskej Camille Saint-Saensa, Francois Poulenca, z ruskej Petra Iljiča Čajkovského, Georgija Sviridova, Dmitrija Šostakoviča, Sergeja Tanejeva, z českej Antonína Dvořáka, Boleslava Martinů, Petra Ebena, Jiřího Laburdu, Zdenka Lukáša, z nemeckej Franza Schuberta, Antona Brucknera, Johanna Brahmsa, Felixa Mendelsohna Bartholdyho, Paula Dessaua, z talianskej Gioachina Rossiniho, Goffreda Petrassiho, z anglickej Benjamina Brittena a Ralfa Vaughan Williamsa.

Medzi raritami treba spomenúť viackrát uvedenú skladbu fínskeho skladateľa Einojuhani Rautavaaru Suita de Lorca, ktorú potom aj nahral v rozhlase.

Z autorov polyfónie zbor spieval Gesualda da Venosu, Lucu Marenzia, Orlanda di Lassa, Tomasa Luisa de Victoriu, Josquina des Presa, Claudia Monteverdiho, Hansa L. Hasslera, Orlanda Gibbonsa, Clauda le Jeunea, ako aj skladateľov onoho obdobia pôsobiacich v Čechách (Jan Campanus Vodňanský, Bohuslav Matej Černožorský, František Xaver Brixi) či na Slovensku (Johann Šimbracký, Zachariaš Zarevutius). Také bolo zloženie programu jeho koncertov na domácich a zahraničných zborových súťažiach, ale aj v bežnej koncertnej činnosti či pri nahrávaní v rozhlasovom štúdiu.

Osobitnú pozornosť venoval zbor tvorbe slovenských skladateľov. Išlo o umelecké transkripcie ľudových piesní, umelé zborové piesne, ale najmä neskôr aj o sakrálnu zborovú kompozície. Boli to piesne Jána Levoslava Bellu, Eugena Suchoňa, Jána Cikkera, Alexandra Moyzesa, Ladislava Burlasa, Zdenka Mikulu, Milana Nováka, Hanuša Domanského, Juraja Hatríka, Pavla Bagína, Dezidera Kardoša, Igora Dibaka, Igora Bázlika a ďalších, no najčastejšie zbor spolupracoval s Iljom Zeljenkom a Ivanom Hrušovským, ktorým viaceré

skladby aj premiéroval. Pokiaľ ide o Hrušovského, boli to napríklad Dithyramb (1978), Jarná hudba (1980), Dve nokturná z východného Slovenska (1981), Malá impresia (1984), Madrigal o víne (1999), Omaggio a Jean Sebastian (2001), Srdce je hĺbka oceánu (2007). Z a cappella tvorby Ilju Zeljenku to bola Lamentácia (1987), no skladateľovi zbor premiéroval aj viaceré kompozície s organom, resp. orchestrom skomponované v rokoch 1992 – 2006 (kantáty Spievať, Cantate domino, Hymnus, Remedia amoris).

Aj pri niektorých ďalších slovenských skladbách šlo o prvé predvedenie, čo platí o Horičke zelenej od Juraja Hatríka (1978) či o Ad matrem toho istého skladateľa (2015 s klavírom), o Našich idylách od Bartolomeja Urbanca (1983), o Troch žalmoch Igora Bázlika (1995), o Vyznaní zemi Stanislava Hochela (1989) a o skladbách Tadeáša Salvu Madrigal (1978), Slovenský otčenáš (1993) i jeho úprave Bajanovho Vianočného pastorále (2013).

Pokiaľ ide o repertoár zboru vo vokálno-inštrumentálnych skladbách, ich súpis je natoľko rozsiahly a významný, že mu treba venovať osobitnú pozornosť. Najvýznamnejšie skladby tohto typu zbor interpretoval opakovane doma i v zahraničí, pričom Mozartovo Requiem spieval 40-krát (okrem Slovenska aj v Taliansku, Slovinsku, Rakúsku, Turecku, Holandsku, Česku), Beethovenovu 9. symfóniu 36-krát (aj v Rakúsku, Taliansku, Maďarsku), Verdiho Requiem (aj v Taliansku, Nemecku, Rakúsku a Česku) 25-krát, Mozartovu Korunnú omšu 20-krát, Händlovho Mesiáša 12-krát, Dvořákovu Stabat Mater a Omšu D dur po 11-krát, Haydnovo Stvorenie 10-krát.

Zbor mal v repertoári veľký počet omší od Mozarta, Beethovena, Dvořáka, Liszta, Gounoda a ďalších autorov (z toho len Requiem od desiatich autorov), ktoré spolu s ďalším, prevažne sakrálnymi opusmi uvádzame v zozname. Medzi nimi nájdeme aj niekoľko málo známych repertoárových novinek, ako bolo napríklad v Taliansku uvedené dielo *Querella pacis per due cori e orchestra* od nórskeho skladateľa Oddvara Kvama v roku 1986, neznámu a z podnetu talianskeho veľvyslanca na Slovensku naštudovanú *Messa di Gloria* operného skladateľa Pietra Mascagniho (1999) alebo *Passion* od súčasného talianskeho skladateľa Huberta Stupplera uvedené v Castel Gandolfo. Aj v tejto repertoárovej oblasti zbor viaceré pozoruhodné skladby premiéroval či už v zahraničí (Cerhovo Requiem v 2004), alebo na Slovensku (Kubičkova omša venovaná pápežovi v roku 1990, Colussova Missa da tempore v roku 2000, Bernáthov Sv. Martin v roku 2016).

S otvorením sa kostolov pre koncertnú činnosť sa v posledných troch desaťročiach viaceré sakrálné opusy uvádzali so sprievodom organa (príp. klavíra). Niekedy zbor namiesto celých opusov uvádzal aj v rámci jedného koncertu časti z viacerých sakrálnych skladieb. Pritom najčastejšie spolupracoval s organistom Petrom Mikulom. Pri skladbách so sprievodom klavíra, ako aj pri nácvikoch ako korepetítorky pôsobili Viera Kurzová a Milada Synková, ktorá popritom spievala aj v altovej sekcii zboru.

Zoznam vokálno- -inštrumentálnych opusov

- Apostel, Hans Erich: Requiem (1991)
- Appledorn, Mary Jeanne van: Rising night after night (1990)
- Bach, Johann Sebastian: Kantáta č. 67 (1985), č. 106 (1981, 1982, 1985), č. 140 (1985), Matúšove pašie (1985), Vianočné oratórium (1985, 1993), Veľkonočné oratórium (1990), Die Ellenden sollen essen (1996), Magnificat D dur (1992, 1993, 1996), Organové chorály (2005, 2006)
- Bajan, Paulín-Salva, Tadeáš: Vianočné pastorále (2012)
- Bartolucci, Domenico: Stabat Mater (2012)
- Berlioz Hector: Fantastická symfónia (2005), Smútočná a triumfálna symfónia op. 15 (2005)
- Bella, Ján Levoslav: Jánošíkova svadba (1982)
- Beethoven, Ludwig van: 9. symfónia (medzi rokmi 1989 a 2016 36-krát) až Kantáta na smrť Jozefa II. (1988, 1990), Omša C dur (1986, 1988), Missa solemnis (1991, 1996, 2007)
- Bernáth, Luboš: Oratórium Sv. Martin (2016)
- Bernstein, Leonard: Kaddish (1995)
- Bottesini, Giovanni : Requiem (2000)
- Brahms, Johannes: Pieseň osudu (1992, 2014, 2019), Nemecké requiem (2003, 2008, 2011), Ave Maria pre ženský zbor (2017)
- Brian, Havergal: Gotická symfónia (1990)
- Britten, Benjamin: Vojnové requiem (1994, 1995)
- Brixi, František Xaver: Vianočné pastorále (1999)
- Capricornus, Samuel: Te Deum (1993)
- Cerha, Friedrich: Requiem (2004)
- Debussy, Claude: Nokturná (1994)
- Colusso, Flavio: Missa de tempore in novum (2000)
- Dvořák, Antonín: Stabat Mater (11-krát), Te Deum (1986, 2014, 2016), Requiem (2001), Svatební košile (1993, 2004), Omša D dur (2000, 2002, 2003, 2004, 2005, 2008, 2014, 2015, 2016)
- Eben, Petr: Pražské Te Deum (1997)
- Einem, Gottfried von: Das Stundenlied (1991)
- Fauré, Gabriel: Requiem (1997, 2010)
- Frank, Cézár: Omša A dur (2005, 2006, 2007, 2014)
- Gatscha, Anton: Stimmen der Nacht, kantáta (1994)
- Godár, Vladimír: Domi, Jesu (2014, 2015)
- Grieg, Edvard H.: Peer Gynt (1993, 2007)
- Gounod, Charles: Omša G dur (2008, 2009, 2010)
- Haydn, Josef: Stvorenie (10-krát), Sedem posledný slov Krista (1994, 1996), Štyri ročné obdobia (1996, 1998, 2009, 2019), Tereziánska omša (1992, 1994, 1999, 2002, 2003, 2016), Der Sturm z oratória Il ritorno di Tobia (1993), Ceciliánska omša (2005, 2006), 2009), Stabat Mater (2009, 2017), Missa brevis St. Joannis (2014, 2018), Te Deum (2017)
- Haydn Michael: Cyrilometodská omša (2009, 2013)

- Händel, Friedrich: Mesiáš (12-krát, z toho päťkrát na zázjazde v Taliansku v roku 1985), Herakleitova voľba (1989), Dettinger Te Deum laudamus (2010, 2016), Korunovačné hymny (2017, 2018, 2019), Coronation Anthem No. 2 (2011, 2015)
- Honneger, Arthur: Vianočná kantáta (1991)
- Holst, Gustáv: Planéty (2010)
- Hrušovský, Ivan: Requiem na záver tisícročia (1999)
- Cherubini, Luigi: Requiem (1989, 2010, 2012)
- Janáček, Leoš: Glagolská omša (1990, 2001), Otčenáš (2004)
- Jurovský, Šimon: Kantáta (1986)
- Kollos, István: Cantico alle creature (1992)
- Kupkovič, Ladislav: Missa papae Joannis Pauli II. (1990)
- Kvam, Oddvar: Querella pacis per due cori e orchestra (1986)
- Krajčí, Mirko: Krása večnosti (2006), Die Freude Jerusalems (2014)
- Liszt, Franz: Oratórium Christus (1986, 1987), Legenda o sv. Alžbete (1986, 1987, 1992), Ostrihomská omša (1997), Fantastická symfónia (1998), Via Crucis (2005, 2014, 2019), Missa choralis (2008, 2009, 2010)
- Mahler, Gustáv: 8. symfónia Es dur (1996, 2004, 2016), Symfónia č. 3 d mol (2004)
- Martinů, Bohuslav: Kytice (2006), Polní omše pro mužský zbor (1998)
- Mascagni, Pietro: Messa di Gloria (1993)
- Mendelsohn, Felix Bartholdy: Lobgesang (1989), Te Deum (2002, 2005, 2013)
- Mozart, Wolfgang Amadeus: Requiem (40-krát medzi rokmi 1986 až 2016), Korunovačná omša (20-krát medzi rokmi 1982 – 2019), Omša C dur (1991, 2006, 2015), Omša c mol (1991, 1994, 1995, 1996, 1997, 2000, 2006), Missa solemnis (1994, 2018) Missa brevis in G dur (2014), Veni sancte spiritus (2017), Sancta Maria, Mater Dei (2017), Te Deum (2018), Vesprae solemnes de Confessore (2018)
- Orff, Karl: Carmina Burana (1993, 1998, 2011, 2013, 2015, 2020)
- Pantillon, Francois: Výkrik sveta (1991)
- Pascha, Edmund: Vianočná omša F dur (1982, 1986, 1989)
- Pergolesi, Giovanni Battista: Stabat Mater (1993)
- Prokofjev, Sergej: Hudba k filmu Ivan Hrozný (1995, 2003), Zdravica (2003)
- Purcell Henry: Funeral music of Queen Mary (2002)
- Rossini, Gioachino: Stabat Mater (1982, 1989, 1992), Petit messe solemnelle (1998, 2000, 2001, 2004, 2015)
- Ryba, Jakub: Česká mše vánoční (2008)
- Saint-Saens, Camille: Vianočné oratórium (1993, 2014)
- Skrjabin, Alexander: Prometheus (1994), Symfónia č. 1 (2001)
- Schneider-Trnavský, Mikuláš: Missa in honore Ssmi Cordis Jesu Cristi (1997, 2010), Missa pastoralis (2001, 2014, 2019)
- Schönberg, Arnold: A Survivor from Warsaw – Preživší z Varšavy (1997), Piesne z Gure (1999, 2000, 2007)
- Schubert, Franz: Omša G dur (1994, 2011, 2012, 2013, 2014, 2017), Omša As dur (2002), Magnificat (2000)
- Stravinskij, Igor: Svadby (1981), Žalmová symfónia (2002)
- Stračina, Svätozár: Čirčianka (Goralská zima, Chlieb náš každodenný, Modlitba, 2009)
- Stuppner, Hubert: Passion (1990), Hieb oder die Solidarität mit der leidenden Kreatur (1998)
- Szymanowski, Karol: Stabat Mater (1996), Symfónia č. 3 (1997)
- Šostakovič, Dmitrij: hudba k filmu Pád Berlína (2003)
- Telemann, Georg Philip: Magnificat C dur a G dur (1992)
- Verdi, Giuseppe: Requiem (v rokoch 1988 až 2012 25-krát), Quattro pezzi sacri (1997)
- Vivaldi, Antonio: Credo pre organ a zbor (2012), Magnificat (2014, 2018), Gloria RV 589 (2017)
- Wellesz, Egon: Kantáta (1992)
- Zeljenka, Ilja: kantáta Spievať (1992), Biblické spevy pre zbor a organ (2006, 2010), Osvienčim (2006, 2007), Remedia amoris (2001), Benedictus es Domine (1999)
- Zimmer, Ján: 12. symfónia (1989)
- Zimmermann, Bernd Alois: Requiem für einen jungen Dichter (1995)
- Zomb, Xavier: Košické nešpory (1979, 1986)

SZMB v kritických ohlasoch

„Ak berieme do úvahy, že toto teleso tvoria amatéri, musíme sa s uznaním vysloviť o úrovni, na akej sa títo speváci dokázali vyrovnáť s technickými a výrazovými požiadavkami svojich partov.“

**Vladimír Čížik: Slovenská filharmónia,
In: Hudobný život 4/1982**

„Najmä pri skladbách Hatríka a Hrušovského Holásek ukázal svoje interpretačné kvality. Vyvrcholením boli Lukášovi Dragouni, ktorých náročný part dokáže interpretovať len najvyspelejšie zborové teleso.“

**Alfréd Zemanovský: Spevácke zbory,
In: Hudobný Život 5/1983**

„SZMB pod vedením Ladislava Holásksa sa pripravil na neľahkú úlohu zodpovedne a s tvorivou bážňou.“

**Igor Berger: Komorné koncerty - Mesiáš,
In: Hudobný Život 21/1985**

„Plasticita výrazu, zvuková farebná vyváženosť správaná emocionálnou prejavu presvedčili o tom, že dosiahnuté úspechy tohto telesa nie sú náhodné.“

**Eleonora Kyselová: Zlatý veniec mesta Bratislavy,
In: Hudobný Život 12/1986**

„Na tohoročných Slávnostiach zborového spevu predviedol SZMB veľmi náročný program vynikajúco technicky a muzikantsky zvládnutý. Kultúra hlasového prejavu, perfektne do najjemnejších detailov vypracované jednotlivé hlasy a presvedčivý výkon ho vyniesli na najvyššiu priečku. Zaujali interpretáciou premiérových Hrušovského skladieb Pôjdem cestou a Kráľovné sa usmievajú, ako aj rozsiahlej skladby Rautvaariho Suita de Lorca.“

**Martina Hanzelová: Slávnosti zborového spevu,
In: Hudobný Život 9/1988**

„Za šťastný nápad treba považovať prizvanie SZMB s Ladislavom Holáskom. Toto výnimočne vyvážené zborové teleso nezaujme ani tak zvukovým objemom, ako prepracovanosťou jednotlivých partov a drobnou cizelovanou prácou. V častiach Sanctus a Libera ma fascinoval zrozumiteľnosťou každej horizontálnej línie. V porovnaní s filharmonickým zborom disponuje SZMB kvalitnejšou skupinou tenorov, čo sa prejavilo najmä vo fuge Sanctus.“

**Igor Javorský: Slovenská filharmónia,
In: Hudobný Život 26/1988**

„Najsvetlejšou stránkou pri uvedení Thereziánskej omše bol zbor, ktorý pripravil Ladislav Holásek, vynikajúco vyladený, citlivo a kontrastne pracujúci s dynamikou.“

Terezia Ursínyiová: S klasicizmom na úvod,
In: Hudobný život 17/1992

„Slová uznania patria aj SZMB. Som rád, že opakovaný kontakt s umením tohto telesa vždy znova a znova prináša pocit uspokojenia nad profesionálnou a rešpektovanou prácou.“

Igor Javorský: SF v marci,
In: Hudobný život 11/1991

„SZMB v jeho jubilejnom roku hodno vysloviť obdiv a uznanie. Súčasne mu treba zaželať, rovnako aj jeho umeleckému vedeniu zbormajstrovi Ladislavovi Holáskovi, ktorý ho organizačne sformoval, na každé domáce a zahraničné pódium osobne priviedol, pod každý koncertný úspech sa podpísal, aby im i v budúcnosti vydržala chuť do umeleckej práce, elán i naďalej šíriť dobré meno slovenského vokálneho umenia...“

Jozef Danišovský: SZMB,
In: Hudobný život 7/1997

„SZMB na čele so svojím zbormajstrom má Mozartovo Requiem vo svojom repertoári, ale taký presvedčivý výkon ako na tomto koncerte sme ešte nepočuli. Technicky i výrazovo náročný zborový part bol dôkladne a dokonale pripravený. Ako príklad uveďme Kyrie fúgu, v ktorej každá šestnástina bola správne odsadená, každý tón diferencovaný, a to mnohé i známe zbory nedokážu.“

Pavol Polák: Znejúca dokonalosť,
In: Hudobný život 7/1998

„Dirigent i zbormajster Ladislav Holásek postupovali tak, že orchester i zbor si vo zvuku uchovali klasickú ušľachtilosť a vyváženosť, ale zároveň dokázali vyčariť nesmiernu paletu hudobných nálad korešpondujúcich s meniacim sa ročným cyklom prírody.“

Vladimír Blaho: Vynikla pestrosť majstrovských Haydnových Ročných období,
In: Národná obroda 5. 10. 1998

„Pre zbor je Ceciliánska omša veľmi vďačné dielo. Zbor mesta Bratislavy, ako aj komorný zbor Luxemburského konzervatória spievali na TOP úrovni, s veľkým nasadením a precíznosťou, za čo im patrí naše uznanie.“

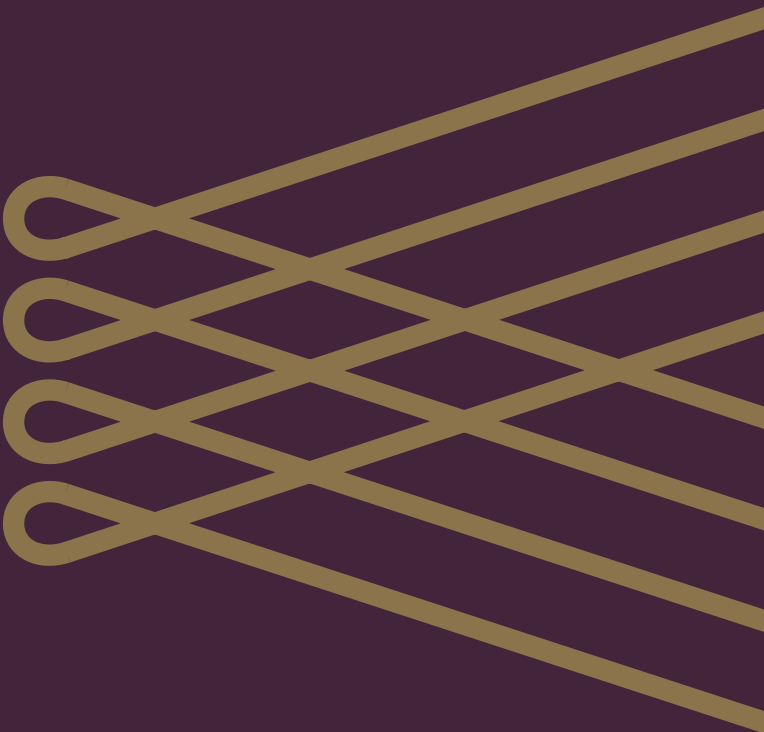
Alain Steffen: Europa, koncertant,
In: Kultur 4. 7. 2005

„Zbory pritom predviedli poddajnú dynamiku, od pekne neseného piana až po nesilené forte, vo všetkom znelo svetlo a ľahké Gloria, ktoré skladateľ postavil do centra tohto diela.“

Irmtraud Brunk: Ein Fall von europäischer Harmonie,
In: Memminger Zeitung 28. 7. 2005

„Zborový part Mozartovho Requiem sa podujal interpretovať SZMB, teleso, ktoré bolo od 80. rokov na špici slovenských neprofesionálnych zborov a neraz zaskakovalo za SFZ pri uvádzaní náročných vokálno-inštrumentálnych opusov na pôde SF. Zbor aj tento raz potvrdil svoju osvedčenú profesionalitu.“

Vladimír Toman: V SF bez SF,
In: Hudobný život 6/2006

Zoznam skratiek:

SZMB – Spevácky zbor mesta Bratislavy

VŠMU – Vysoká škola múzických umení

SND – Slovenské národné divadlo

SF – Slovenská filharmónia

SFZ – Slovenský filharmonický zbor

ŠKO – Štátny komorný orchester

ŠFK – Štátna filharmónia Košice

SOSR – Symfonický orchester Slovenského rozhlasu

BHS – Bratislavské hudobné slávnosti

OÚ – Osvetový ústav

NR – Národná rada Slovenskej republiky

Bulletin zostavil:

Prof. Mgr. Ladislav Holásek, dirigent a umelecký vedúci

Mgr. Vladimír Blaho, kultúrny publicista a operný kritik

Anna Mináriková, manažérka

Fotografie: archív SZMB

Grafické spracovanie: Natália Štojková, Radim Blaho

Vydalo: Bratislavské kultúrne a informačné stredisko

Bratislava 2021

mb